

ÎN CHEIERE

25 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului,
Judecători

Ala Cobăneanu,
Ion Druță și Iuliana Oprea

soluționând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către
Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Diacon
Olga împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu
executorul judecătoresc Oleg Ungureanu, privind constatarea încălcării dreptului
la executare în termen rezonabil al hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului
material și moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016,

CONSTATĂ :

La data de 02 februarie 2016, reclamanta Diacon Olga, prin intermediul
reprezentantului - avocatul Balaban Galina, a acționat în judecată Ministerul
Justiției al RM, solicitând constatarea faptului încălcării termenului rezonabil de
executare a hotărârii judecătorești din 21 septembrie 2005, încasarea sumei de 72
000 lei cu titlu de prejudiciu material, 150000 lei - prejudiciul moral și
compensarea cheltuielilor de asistență juridică.

În motivarea cererii reclamanta a invocat că, prin hotărârea judecătorei
Centru mun. Chișinău din data de 21 septembrie 2005, s-a dispus obligarea
Consiliului municipal Chișinău să acorde Olgăi Diacon și membrilor familiei
acesteia, spațiu locativ conform normelor prevăzute de art. 42 Codul locativ al
RM. În scopul executării hotărârii judecătorești menționate, a fost eliberat titlu
executoriu nr. 2-1314/05 care a fost prezentat spre executare executorului
judecătoresc Ungureanu Oleg la data de 06 martie 2006.

Invocă reclamanta că, deși, de la momentul emiterii hotărârii judecătorești
menționate supra, au trecut 10 ani, hotărârea nu a fost executată, iar prin încheierea
executorului judecătoresc Oleg Ungureanu din data de 30 iulie 2015, titlul
executoriu a fost restituit fără executare, din motiv că Consiliul municipal

Chișinău nu dispune de spațiu locativ și de resurse financiare care ar permite executarea hotărîrii judecătorești. Consideră reclamanta, că, în așa situație, este îndreptățită să sesizeze instanța de judecată în temeiul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești.

Mai indică reclamanta, că, în perioada de referință, familia acesteia s-a majorat, iar, din cauza neacordării spațiului locativ, familia este nevoită să închirieze locuință pentru care achită lunar cîte 2 000 lei, fapt confirmat prin contractul de locațiune. Astfel, pentru ultimii trei ani, Diacon Olga suportat în acest sens cheltuieli în sumă de 72 000 lei.

Mai menționează reclamanta că, a fost prejudiciată și moral, or, drepturile reclamantei sînt tratate într-un alt mod decît drepturile altor persoane, fapt pentru care reclamanta a pierdut încrederea în existența principiilor legalității, dreptății și egalității.

Consideră reclamanta, că este îndreptățită să solicite încasarea despăgubirilor morale în temeiul art. 1422 alin. (1) Cod civil al RM, care stabilește, că, „în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc", cît și în temeiul art. art. 5 alin. (1) din Legea nr. 87, care prevede, că „în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești, instanța de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum și a costurilor și a cheltuielilor de judecată".

Prin hotărîrea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 22 martie 2016, acțiunea a fost admisă parțial, fiind constatată încălcarea dreptului reclamantei la executare în termen rezonabil a hotărîrii judecătoriei Centru mun. Chișinău dina 21 septembrie 2005, cu încasarea din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM, în beneficiul reclamantei Diacon Olga a sumei de 60000 (șaizeci mii) lei cu titlu de prejudiciu moral și 3000 (trei mii) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, în rest pretențiile au fost respinse ca nefondate.

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond s-a bazat pe cercetarea completă, a tuturor probelor prezente și a constatat că, cerințele invocate în acțiune se încadrează parțial în prevederile legii.

Împotriva hotărîrii respective, la data de 30 martie 2016, a depus apel Ministerul Justiției al RM, solicitînd casarea integrală a hotărîrii instanței de fond și emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea reclamantei să fie respinsă integral ca nefondată.

În motivarea apelului, Ministerul Justiției a indicat că, consideră neîntemeiată hotărîrea primei instanțe, ori, potrivit practicii juridice naționale,

Statul răspunde eventual patrimonial pentru prejudiciul adus persoanei prin încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, iar elucidarea cazurilor și condițiilor de răspundere patrimonială se face prin intermediul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. Acest drept nu poate obliga un stat să asigure executarea fiecărei hotărâri cu caracter civil oricare ar fi ea și oricare ar fi circumstanțele, în schimb, statul are obligația de a se dota cu un arsenal juridic adecvat și suficient pentru a asigura respectarea obligațiilor pozitive ce îi revin. Respectiv, instanța de judecată are ca sarcină exclusivă de a analiza dacă măsurile adoptate de autoritățile naționale au fost adecvate și suficiente. Prin urmare, în ce privește încasarea sumei de 60 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat în urma încălcării termenului rezonabil la executarea hotărârii judecătorești, instanța de fond nejustificat, exagerat și excesiv a dispus încasarea din contul bugetului de stat a acestui prejudiciu, în condițiile în care pricina nu a fost examinată sub toate aspectele și s-a dat o apreciere incorectă a probelor prezentate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de apel declarată Ministerul Justiției al Republicii Moldova, hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 22 martie 2016 a fost menținută.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că motivele invocate nu și-au găsit reflectare de fapt în probele acumulate la materialele dosarului iar argumentele formulate în cererea de apel sunt neîntemeiate.

Invocînd ilegalitatea deciziei instanței de apel din 25 octombrie 2016, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus cerere de recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, și cu pronunțarea unei noi hotărâri.

În motivarea recursului, acesta a indicat că, decizia instanței de apel a fost adoptată cu aplicarea eronată a normelor de drept material și cu încălcarea normelor de drept procedural.

Instanța de recurs constată că, decizia instanței de apel din 25 octombrie 2016, a fost contestată cu recurs de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova la 24 noiembrie 2016. Astfel, prin prisma art. 425 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, consideră recursul depus în termen.

În conformitate cu art.439 alin.(2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acestuia.

În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se va decide în lipsa acesteia.

Verificînd motivele de casare invocate în cererea de recurs declarată de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Colegiul atestă că acesta nu indică nici un argument vis-a-vis de legalitatea deciziei instanței de apel.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate în cererea de recurs declarată de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nu pot constitui temei de admitere a acestuia, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept, verificîndu-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În această ordine de idei și prin prisma celor menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul depus Ministerul Justiției al Republicii Moldova ca fiind inadmisibil.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu dispoziția art. 432 alin. (1) C.P.C., părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) C.P.C., cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) C.P.C..

Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, temeiurile recursului declarat nu se încadrează în prevederile art. 432 alin. (2), (3) și (4) C.P.C.. Mai mult de cît atît, cauza a fost judecată cu respectarea normelor de drept material și procesual, iar recursul fiind vădit neîntemeiat.

Călăuzindu-se de prevederile art. 440 C.P.C. al RM, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ a constatat existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433 C.P.C. și anume la lit. a), care expres prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) C.P.C..

În acest sens, instanța de recurs accentuează că, potrivit art. 440, alin. (1) C.P.C., în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, completul reamintește prin prisma jurisprudenței CEDO, fosta Comisie a arătat că „... art.6 parag.1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale

specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes” (cauza Rebait și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, aplicând corespunzător normele de drept material și respectând normele de drept procedural, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) C.P.C., completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

D I S P U N E:

Recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Judecători

Ala Cobăneanu

Ion Druță

Iuliana Oprea